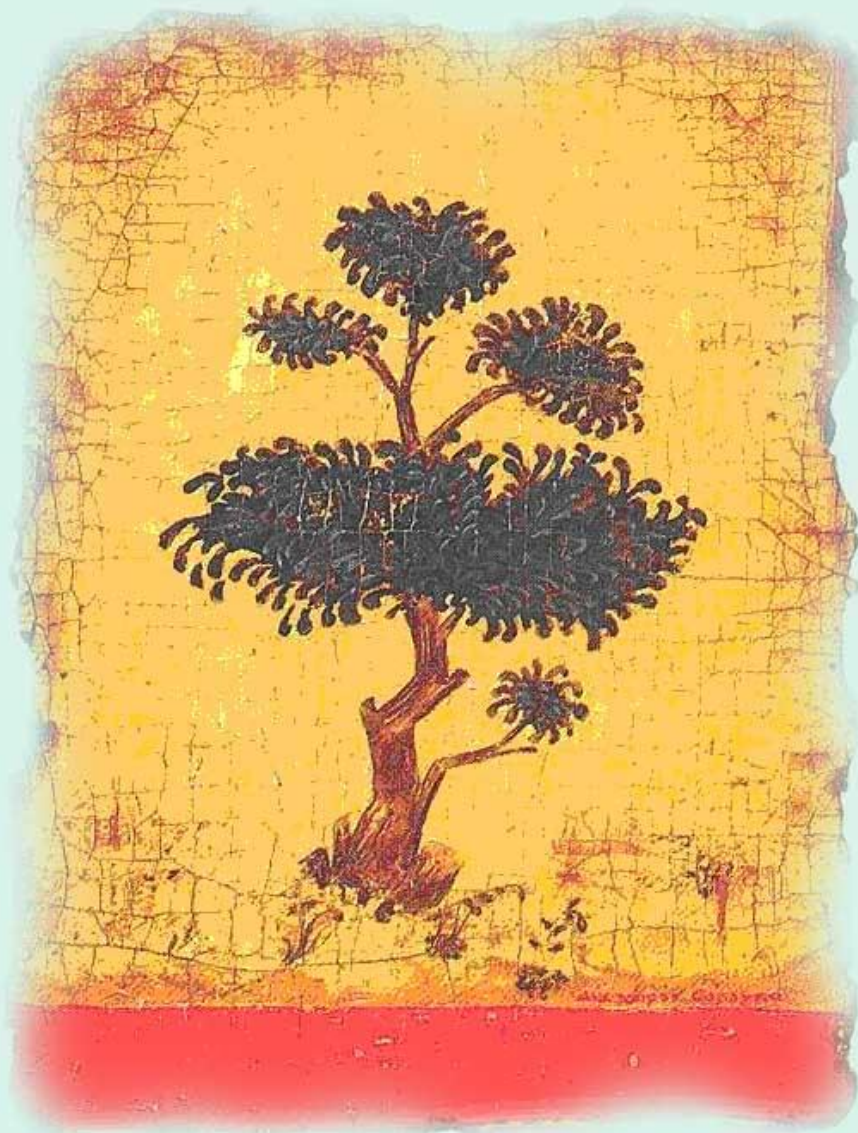

*Μια φορά κι έναν καιρό ήταν το
χριστουγεννιάτικο δένδρο.....*

Ζωγραφική Σ. Σόρογκας

Χρόνια Πολλά

Ζωγραφική Σ. Σόρογκας

Ας δούμε πως ξεκίνησε
η ιστορία με το
Χριστουγεννιάτικο δένδρο

*****Οι ζωγραφιές είναι από το βιβλίο «Αλφαθητάριο» εκδόσεις,
ΟΕΔΒ, 1965. Η εικονογράφηση έχει γίνει από τον Κ.Π.Γραμματόπουλο.**

Όσοι ασχολούνται με τη λαογραφία, λένε
ότι ο πρόγονος του Χριστουγεννιάτικου
δένδρου στα αρχαία χρόνια ήταν η
ειρεσιώνη, κλαδί ελιάς ή δάφνης
στολισμένο με καρπούς, κορδέλες, μαλλιά
και μικρές φιάλες με κρασί μέλι και λάδι
που κρατούσαν τα παιδιά και
επισκέπτονταν τα σπίτια στις γιορτές.

*Η Ειρεσιώνη φέρνει κάθε τι καλό,
σύκα και αφράτα ψωμάκια που μας
τρέφουν... Και μέλι και λάδι απαλό
Και ξέχειλες κύλικες με κρασί για να
μεθύσει και να κοιμηθεί.*

****Το τραγούδι είναι από το βιβλίο «Θησεύς» του
Πλούταρχου, κεφάλαιο 22*

Στο Βυζάντιο κατά την εποχή των Χριστουγέννων «..κατά διαταγήν του επάρχου της κάθε πόλεως , ου μόνον καθαρισμός των οδών εγένετο , αλλά και στολισμός διαφόρων κατά διαστήματα στηνομένων στύλων με δενδρολίβανα, κλάδους μύρτου και άνθη εποχής»

Και να πούμε ότι στο Βυζάντιο
τα δωδεκαήμερα σκέπαζαν τους
σύλους με
δενδρολίβανα και μυρτιές.

Μετά ήρθε το παραδοσιακό Χριστόξυλο. Αυτό το συναντάμε κυρίως στα χωριά της Βορείου Ελλάδος. Κάθε Χριστούγεννα ο πατέρας ή ο παππούς κάθε οικογένειας έψαχνε στα δάση ή στα χωράφια ένα μεγάλο γερό κούτσουρο από πεύκο ή ελιά κυρίως, για να μπει στο τζάκι και να καίει όλο το 12ήμερο των γιορτών, από τα Χριστούγεννα ως τα Φώτα.

Το Χριστόξυλο σύμφωνα με τις αντιλήψεις φέρνει την καλοτυχία και παρέχει στο σπίτι προστασία από τα παγανά ή τους καλικάντζαρους που μπαίνουν στο σπίτι από τις καμινάδες και κλέβουν ή κάνουν ζημιές στο νοικοκυριό.

Καίγοντας το Χριστόξυλο, η παράδοση λέει ότι ζεσταίνεται ο Χριστός στην κρύα σπηλιά της Βηθλεέμ. Οι νοικοκυραίοι είναι υποχρεωμένοι να κρατάνε την φωτιά ως τα Φώτα, οπότε και αποσύρονται τα παγανά κάτω από τη γη και σταματάνε οι επιδρομές στα σπίτια.

«Εκεί π' ακούμπησε ο
Χριστός χρυσό δενδράκ'
απόλκε
Το δένδρο είναι ο
Χριστός, κλωνιά οι
Αποστόλοι
Και τα χρυσά φυλλάκια
του ήταν οι προφητάδες»

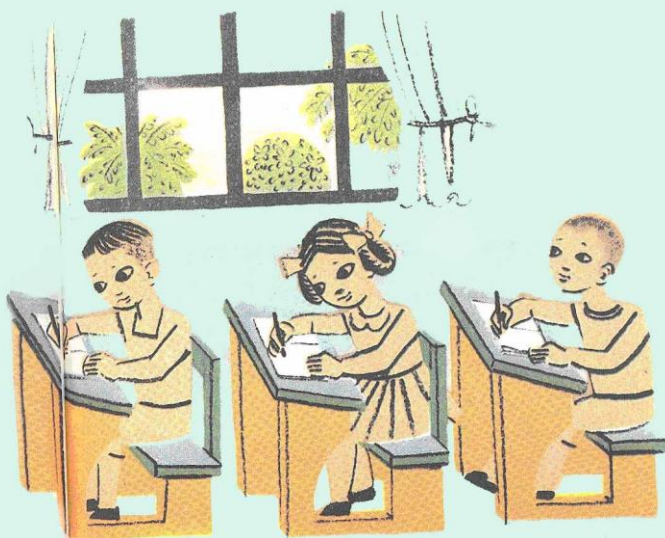
Η ιδέα του
χριστουγεννιάτικου
δένδρου δεν ήταν
εντελώς ξένη για τους
Έλληνες. Για δείτε τι
έλεγαν

Είμαι το Γκι. Ο λαός με λέει και “αγκάθι του
Χριστού”. Σύμφωνα με το μύθο, φύτευσα
όταν ο Χριστός βάδισε στη γη. Φέρνω γούρι
και στολίζω τα σπίτια τα Χριστούγεννα.
Α!Και τότε που υπήρχαν ακόμα νεράιδες,
εμένα με χρησιμοποιούσαν ως μαγικό βοτάνι
για τους νεραϊδοπαρμένους. Ήμουν το
νεραϊδόξυλο.

Και βέβαια να μην ξεχάσουμε το ελληνικό караβάκι!!!

Επειδή η Ελλάδα είναι ναυτική χώρα από αρχαιοτάτων χρόνων κι έχουμε πολλούς ναυτικούς, συνηθιζόταν στα νησιά μας να στολίζουν μικρά караβάκια. Έτσι το έθιμο αυτό επεκτάθηκε σε όλη τη χώρα. Σύμφωνα με την κυρία Πολυμέρου –Καμηλάκη, τα παιδιά των νησιών στις Κυκλάδες αλλά και σε ολόκληρο το Αιγαίο, κατασκεύαζαν με χαρτί και ξύλο ένα ομοίωμα карабиού, γυρνούσαν στα σπίτια και έλεγαν τα κάλαντα. Στο караβάκι αυτό τα παιδιά φύλαγαν τα γλυκίσματα και τα χριστόψωμα που έπαιρναν ως φίλεμα από τους νοικοκύρηδες, αφού τους είχαν τραγουδήσει τα κάλαντα...

Σένα σου
πρέπει
αφέντη μου

Καράβι
ν'αρματώσεις

Και τα σκοινιά
του καραβιού
να τα
μαλαματώσεις

Το ελληνικό καραβάκι αποτελεί παράδοση των παλαιών εποχών της χώρας μας, που τα παιδιά με αγάπη, χαρά και δημιουργικό νοι κατασκεύαζαν τα παιχνίδια τους. Αποτελούσε, όμως, και ένα είδος τιμής και καλωσορίσματος στους ναυτικούς, που επέστρεφαν από τα ταξίδια τους

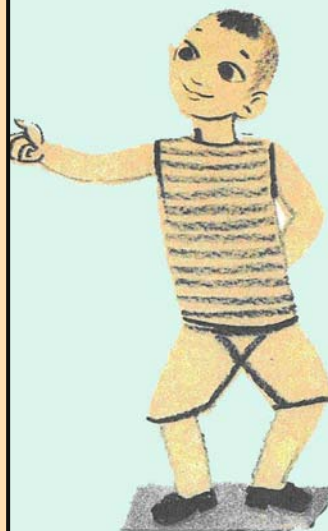
*Αν θες να γράψεις μια ιστορία για το
χριστουγεννιάτικο δένδρο ή караβάκι,
στείλε το και εμείς θα το αναρτήσουμε
στην ιστοσελίδα μας!!!
(για οδηγίες αποστολής πάτα [εδώ](#))*

Για να δούμε όμως τι
γινόταν και στους
άλλους λαούς

Στη Βόρεια Ευρώπη οι Βίκινγκς
χρησιμοποιούσαν το δέντρο στις
τελετές τους ως σύμβολο
αναγέννησης, που
σηματοδοτούσε το τέλος του
χειμώνα και τον ερχομό της
άνοιξης και της αναγέννησης της
μητέρας Φύσης. Στην αρχαία
Αγγλία, όπως και στην Γαλλία, οι
γνωστοί μας Δρυίδες στόλιζαν με
φρούτα και κεριά βελανιδιές
προς τιμήν των θεών τους.

Σύμφωνα με την αγγλική παράδοση αυτός που καθιέρωσε το χριστουγεννιάτικο δένδρο ως σύμβολο, ήταν ο Άγιος Βονιφάτιος τον 8^ο μ.Χ αιώνα. Αντικατέστησε τη δρυ που θεωρείτο σύμβολο ειδωλολατρικό με το έλατο.

Μια άλλη ιστορία θέλει τον περίφημο Μαρτίνο Λούθηρο να είναι ο εισηγητής του Χριστουγεννιάτικου δέντρου. Σύμφωνα με το θρύλο, ο Λούθηρος κάνοντας βόλτα σε ένα δάσος ένα χειμωνιάτικο βράδυ με ξαστεριά μαγεύτηκε από το παιχνίδι των δέντρων με τα αστέρια, τα οποία φαίνονταν λες και ήταν κολλημένα σαν στολίδια πάνω στα φύλλα. Ο ιδρυτής του Προτεσταντισμού έκοψε ένα μικρό δεντράκι και φέρνοντάς το σπίτι του αντικατέστησε τα αστέρια με κεριά.

Έτος 1833

Το σημερινό χριστουγεννιάτικο
δένδρο με το σταυρό και τα
φανταχτερά στολίδια,
πρωτοστήθηκε στην πατρίδα
μας απο τους Βαυαρούς του
Όθωνα

Αν θέλεις να διαβάσεις μια
όμορφη ιστορία για το έλατο,
πάτησε [εδώ](#).

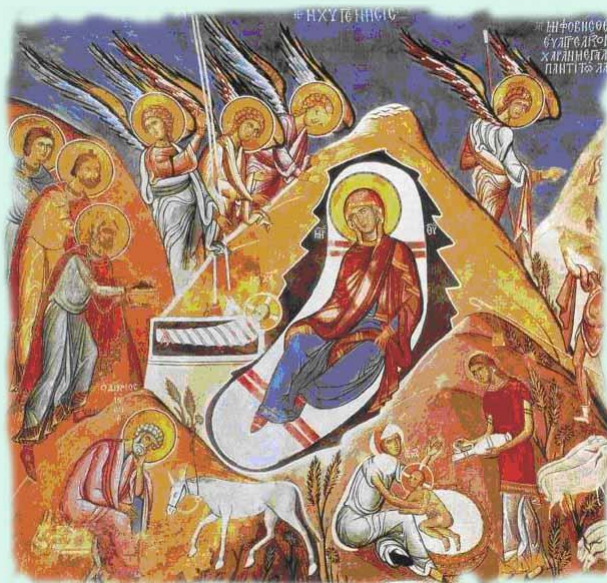
*Και να πούμε ακόμα ότι και η φάτνη η οποία τοποθετείται στη βάση του χριστουγεννιάτικου δένδρου αποτελεί επίσης ελληνικό έθιμο από την εποχή του Βυζαντίου:
«Οι Βυζαντινοί κατά την ημέρα των Χριστουγέννων « ...εσχημάτιζον σπήλαιον και εν αυτώ ετοποθέτουν στρωμνήν εφ' ης ετοποθέτουν παίδα, τον Ιησούν παριστάνοντα.*

*«Δόξα εν υψίστοις
Θεώ. Και επί γης ειρήνη
εν ανθρώποις ευδοκία.*

*Αν θέλεις να δεις δύο
χριστουγεννιάτικα
τραγούδια πάτα [εδώ](#).*

...Ναι , αυτό θα ζητήσωμε και μεις από τον νεογέννητο Χριστούλη: να ξαναφέρη στη γη την ειρήνη, που τόσο καιρό τώρα λείπει μακριά. Και θα τον παρακαλέσουμε θερμά , ώστε να μας εισακούση»

(Γ. Ξενόπουλος, Αναγνωστικό Ε' Δημοτικού, 1956)

*Αν θέλεις να
δανειστείς το βιβλίο
του Ντίκενς, έλα
στην βιβλιοθήκη του
Ι.Ε.Π. Α. Μεσογείων*

*Και βέβαια το χριστουγεννιάτικο δένδρο κατέχει
σημαντική θέση στο παραμύθι «το κοριτσάκι με τα
σπίρτα» του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν.*

*Αν θες να δανειστείς
το βιβλίο του
Άντερσεν , έλα στην
βιβλιοθήκη του Ι.Ε.Π.
Λ. Μεσογείων 396*

Ιστορία για το έλατο

Σύμφωνα με τη μυθολογία , ο Έλατος γεννήθηκε από την Αρκάδα και τη Δρυάδα νύμφη Ερατώ.

Στην αρχή είχε για τόπο κατοικία του την Κυλλήνη , ύστερα πέρασε στη Φωκίδα και ίδρυσε την πόλη Ελάτεια.

Κι επειδή ο Απόλλωνας , ο θεός του φωτός, προστάτευε τους έλατους , ονομάστηκε Ελάτης.

Στις νεότερες λαϊκές μας παραδόσεις ο Έλατος είναι δένδρο του Χριστού που το πήρε από το Σατανά.

...Κάποτε ο Χριστός , καθώς περπατούσε στο δρόμο συνάντησε το Σατανά που κρατούσε στον ώμο ένα μαδέρι. Ο Σατανάς μόλις είδε το Χριστό σταμάτησε, στύλωσε όρθιο το μαδέρι και είπε κοροϊδευτικά στο Χριστό.

-Αν έχεις δύναμη , ανέβα στην κορυφή του!

Ο Χριστός κάρφωσε γύρω γύρω στο μαδέρι οριζόντιες σκαλωσιές , πάτησε πάνω σε αυτές, ανέβηκε στην κορυφή του κι έμπηξε ένα σταυρό.

Ύστερα διέταξε και βλάστησε το ξερό μαδέρι κι έγινε ένα πανώριο δένδρο, το έλατο.

Το μαδέρι αυτό είναι ο κορμός του και οι σκαλωσιές τα κλωνάρια του.

Σπυροπούλου Ζ., Μύθοι περί Φυτών, Ελληνικά Γράμματα , Αθήνα 1999, Συλλογή Βιβλιοθήκης του Ι.Ε.Π.

[Επιστροφή στο κείμενο](#)

Χριστουγεννιάτικα τραγούδια

Το Έλατο

Αχ έλατο, αχ έλατο, μ' αρέσεις πως αρέσεις
Τι ωραία την Πρωτοχρονιά
Μας φέρνεις δώρα στα κλαδιά
Αχ έλατο , αχ έλατο , μ' αρέσεις πως μ' αρέσεις! (δισ)

Αχ έλατο , αχ έλατο , τι δίδαγμα η στολή σου !
Ελπίδα εμπνέει σταθερή
Και θάρρος πάντα στη ζωή
Αχ έλατο, αχ έλατο, μ' αρέσεις πως μ' αρέσεις!(δισ)

Αχ έλατο ,αχ έλατο, τα πράσινα σου φύλλα!
Τα βγάζεις με καλοκαιριά
Και τα φορείς με το χιονιά
Αχ έλατο , αχ έλατο, τα πράσινά σου φύλλα!(δισ)

Γιορτή στο Τζάκι

Στη γωνιά μας κόκκινο τα αναμμένο τζάκι
Τούφες χιόνια πέφτουνε στο παραθυράκι
Όλο απόψε ξάγρυπνο μένει το χωριό και

Χτυπά Χριστούγεννα το καμpanaριό

Έλα εσύ που Αρχάγγελοι σε υμνούν απόψε

Πάρε από την πίττα μας που ευωδειά και κόψε

[Επιστροφή στο κείμενο](#)

Μαρία Λυρατζή, για τη Βιβλιοθήκη του Ι.Ε.Π.

**Βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε για την συγγραφή των
κειμένων :**

Βελούδιος Θ., Αερικά –Ξωτικά και Καλικάντζαροι,
Copyright: Γ.Τσιβεριώτης Ε.Π.Ε..

Κυριακίδου –Νέστορος Άλκη , Λαογραφικά Μελετήματα,
εκδ.Νέα Σύνορα. Συλλογή Βιβλιοθήκης του Ι.Ε.Π.

Κουκουλέ,Φ., Βυζαντινών Βίος και Πολιτισμός, τ.στ
σε΄151, 1947, Συλλογή βιβλιοθήκης Ι.Ε.Π.

Λουκάτος Σ.Δημήτρης , Εισαγωγή στην Ελληνική
Λαογραφία, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας,
Αθήνα 1992. Συλλογή Βιβλιοθήκης του Ι.Ε.Π.

Μέγας Γ.Α , Ελληνικές Γιορτές και Έθιμα της Λαϊκής
Λατρείας, εκδ.Οδυσσέας, 1988. Συλλογή Βιβλιοθήκης του
Ι.Ε.Π.

Μερακλής Γ. Μιχαήλ, Ελληνική Λαογραφία, εκδ.Οδυσσέας,
Αθήνα 2004. Συλλογή Βιβλιοθήκης του Ι.Ε.Π.

Μολινός Στρατής Α., Τα Λαογραφικά του Δωδεκαημέρου,
εκδ.Φιλιππότης ,Αθήνα 1993. Συλλογή Βιβλιοθήκης του
Ι.Ε.Π.

Παπαθανάση –Μουσιοπούλου Κ., Παραδοσιακές
Εκδηλώσεις του Λαού μας, εκδ.Πιτσιλός ,Αθήνα 1992.
Συλλογή Βιβλιοθήκης του Ι.Ε.Π.

Πολίτης .Ν., Παραδόσεις, Τόμος Α΄ και τόμος Β΄, εκδ.
Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1994. Συλλογή Βιβλιοθήκης του
Ι.Ε.Π.

**Ρωμαίος , Κ., Εμείς οι Έλληνες, Αθήνα 1984. Συλλογή
Βιβλιοθήκης του Ι.Ε.Π.**

**Σπυροπούλου , Ζωή , Μύθοι Περί Φυτών, εκδ.Ελληνικά
Γράμματα, Αθήνα 1999. Συλλογή Βιβλιοθήκης του Ι.Ε.Π.**

Αναγνωστικά που χρησιμοποιήθηκαν

- **Αλφαβητάριο «τα καλά παιδιά» εκδ. ΟΕΔΒ,
1950,Επαμεινώνδα Γεραντώνη**
- **Αλφαβητάριο ,εκδ. ΟΕΔΒ ,1965 του Γιαννέλη Σακκά**
- **Αναγνωστικό Γ' Δημοτικού, εκδ. ΟΕΔΒ 1964
,Β.Πετρούνια - Φ.Κολοβού - Σ.Σπεράνσα - Α.
Μεταλλινού.**
- **Αναγνωστικό Γ' Δημοτικού,εκδ. ΟΕΔΒ, 1967,
Β.Πετρούνια - Φ.Κολοβού - Σ.Σπεράνσα - Α Μεταλλινού.**
- **Αναγνωστικό Δ' Δημοτικού, εκδ.ΟΕΔΒ, 1952, Δ.Ζηση
και Κ. Ρωμαίου.**
- **Αναγνωστικό Ε' Δημοτικού, εκδ. ΟΕΔΒ, 1946, Δ.
Κοντογιάννη –Γ. Μέγα- Π. Νιρβάνα , Δ. Ζήση.**
- **Αναγνωστικό Β' Δημοτικού, εκδ. ΟΕΔΒ, 1954,
Β.Γ.Οικονομίδου.**
- **Αναγνωστικό Γ' Δημοτικού, Α. Βαρελλά, εκδ.ΟΕΔΒ,
1975.**

- Αναγνωστικό Έκτης Δημοτικού, εκδ. ΟΕΔΒ, 1954, Ε. Φωτιάδη, Η.Μανιάτη, Γ.Μέγα, Δ.Οικονομίδου, Θ. Παρασκευόπουλου.
- Αναγνωστικό Ε', εκδ. ΟΕΔΒ, 1974.
- Αναγνωστικό Στ' δημοτικού «Η Ζωή μας» Ν. Ε. Βουτυρά, 1929, εκδ. οίκος Δημητράκου.
- Αναγνωστικό Δ' Δημοτικού, εκδ. ΟΕΔΒ, 1961, 1970, Γ. Μέγα, Κ. Ρωμαίου, Σ.Δουφεξή, Θ. Μακρόπουλου
- Αναγνωστικό Στ' Δημοτικού, εκδ. ΟΕΔΒ, 1965.
- Αναγνωστικό Ε' Δημοτικού, εκδ. ΟΕΔΒ, 1956.
- Αλφαβητάριο, εκδ. ΟΕΔΒ, 1973.

Προτάσεις Ιδέες

Γράψε την ιστορία στον υπολογιστή σου,
χρησιμοποιώντας έναν επεξεργαστή κειμένου.

Στείλε τη στο email:

library@iep.edu.gr

με θέμα: «Μια ιστορία για τα Χριστούγεννα»

Μην ξεχάσεις να συμπληρώσεις τα παρακάτω στοιχεία:

Ονοματεπώνυμο, Ηλικία, Τάξη, Τηλέφωνο και
Διεύθυνση

[Επιστροφή στο κείμενο](#)